

Utlåtande Rotel II (Dnr 2016/000688)

Planera för 5000 bostäder i och i anslutning till Årsta skog

Motion (2016:46) av Joakim Larsson (M)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Jan Valeskog anför följande.

Ärendet

Joakim Larsson (M) har lämnat en motion till kommunfullmäktige om att planera för 5000 bostäder i och i anslutning till Årsta skog, samt att hemställa till regeringen att kommuner själva ska kunna upphäva naturreservat genom beslut i kommunfullmäktige. I motionen framhålls att Stockholm har en akut bostadsbrist och att det är viktigt att arbeta fram mer planlagd mark för bostäder och annat som en fungerande storstad behöver. Men också att planera för ett attraktivt, hållbart och välfungerande stadsrum, där redan befintliga stadsdelar får växa samman.

Beredning

Ärendet har remitterats till Stadsledningskontoret, Exploateringsnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Stadsbyggnadsnämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd samt Stockholms Handelskammare.

Stadsledningskontoret förutsätter att eventuell förtätning i och i anslutning till Årstaskogen utreds inom stadens ordinarie plan- och budgetprocesser men konstaterar att vissa avgörande restriktioner vad gäller bebyggelse i

Årstaskogen finns och att arbete för att inrätta naturreservat i Årstaskogen pågår.

Exploateringsnämnden bedömer att för Årsta skog är en exploatering om 5000 bostäder orealistiskt på grund av de stora höjdskillnader som finns och på grund av strandskyddet som vid nya detaljplaner sträcker sig 100 meter från strandkanten.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden konstaterar att det inom staden pågår en utredning avseende hur bostäder kan byggas i och i anslutning till Årstaskogen samtidigt som Årstaskogen kan säkerställas som naturreservat. Det föreslås att en områdesstudie genomförs för området där de rekreativa och biologiska frågorna kompletteras med övriga planeringsfrågor för en framtida stadsstruktur. Vad gäller hemställan till regeringen att kommuner själva ska ges full rätt att upphäva naturreservat så finns den möjligheten redan i gällande lagstiftning och det finns därför ingen anledning att ändra lagstiftningen i den riktning som motionären föreslår; snarare bör i så fall övervägas att införa ett krav på någon form av kvalificerad majoritet i kommunfullmäktige för beslut om naturreservat.

Stadsbyggnadsnämnden bedömer att stora delar av Årstaskogen kommer få en allt större betydelse som rekreationsområde för invånarna i närområdet när Årsta och Årstadal förtätas. Vidare bedöms det inte finnas särskilda skäl i enlighet med miljöbalken för att kunna upphäva strandskyddet i en ny plan, vilket motionärens förslag skulle innebära.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd ställer sig tveksam till en exploatering av Årsta skog och anser att naturområdet och det framtida naturreservatet bör bevaras relativt orört men menar att det borde finnas goda möjligheter till bebyggelseförtätning i stadsdelen Årsta i nära anslutning till Årsta skog.

Stockholms Handelskammare tillstyrker motionen i sin helhet och menar att inrättandet av nya naturreservat på kollektivtrafikhärlä platser är mycket problematiskt, då det i princip lägger en död hand över stora markområden för oöverskådlig framtid - istället uppmanas stadsbyggnadsnämnden att påbörja planeringen för nya bostäder i Årstaskog.

Mina synpunkter

Stockholm växer i rekordfart och bostadsbyggandet är nu uppe i nivåer över miljonprogrammet. Vi står mitt i en period av stadsutveckling fullt jämförbart med när innerstaden byggdes ut vid sekelskiftet eller tunnelbanestaden byggdes under efterkrigstiden. Det ställer stora krav på en medveten

stadsplanering. Fler bostäder är helt centralt för att klara befolkningstillväxten, men i en växande stad måste även ekologiska och rekreativa värden värnas och stärkas.

Det nu inrättade naturreservatet i Årstaskogen innebär ett långsiktigt åtagande att värna och utveckla ett viktigt rekreativt och ekologiskt område. Samtidigt möjliggörs cirka 800 bostäder i reservatets kant. Dessa kan planeras för att öka tillgängligheten till det nya reservatet, samtidigt som väldigt fina boendemiljöer kan tillskapas.

Moderaternas förslag, som vi nu säger nej till, innebär att hela skogen kommer att behöva skövlas. Även om man bortser från de svåra topografiska förhållandena och att strandskydd om 100 meter råder är det svårt att förstå hur 5000 nya bostäder är möjliga. Räknar vi bort de 800-1000 bostäder som redan nu möjliggörs och antar att moderaterna inte vill bygga på Årstaholmar innebär det att 4000 bostäder ska planeras på 44 ha. I Hagastaden planeras 3000 bostäder på 30 ha, detta område är dock byggt med en täthet som är ovanlig för Stockholm. Det blir helt enkelt inte annat än möjligtvis en strandremsa kvar om moderaterna hade fått bestämma om Årstaskogens framtid.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion (2016:46) om att planera för 5000 bostäder i och i anslutning till Årsta skog

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet Joakim Larsson (M) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Motion (2016:46) om att planera för 5 000 bostäder i och i anslutning till Årsta skog av Joakim Larsson (M) bifalls.
2. Därutöver anfördes följande.

Sverige och Stockholm har en akut bostadsbrist. Boverkets prognoser gör gällande att drygt 700 000 nya bostäder behöver byggas i Sverige under en tioårsperiod. 2018–2020 måste det byggas 80 000 bostäder årligen för att räcka till en växande befolkning. I år påbörjas 60 000 bostäder, vilket är en minskning med 11 procent från 2017, då 68 000 bostäder påbörjades. I Boverkets senaste prognos framträder en oroväckande inbromsning i Stockholm vad gäller påbörjade bostadsrätter, byggandet bromsas in

och kan komma att sjunka med 25 procent. Stockholm är en av Europas snabbast växande storstadsregioner och bostadsbristen är skriande.

Att finansborgarrådet i det läget inte tar situationen på allvar är ytterst bekymmersamt. Istället för att seriöst betrakta förslag för hur förtätning och hänsyn till naturområden kan kombineras, ägnar sig finansborgarrådet åt retorik utan trovärdighet när hon påstår att Moderaterna vill "skövla" hela Årstaskogen. Det inger inte förtroende, utan visar enbart på en oförmåga att ta Stockholms bostadskris på allvar.

Det är avgörande för Stockholms framtid att arbeta fram mer planlagd mark för bostäder och allt annat som en fungerande storstad behöver. Vi behöver planera för ett attraktivt, hållbart och välfungerande stadsrum, där redan befintliga stadsdelar får växa samman. Staden ska byggas tätare och det som redan är byggt ska förbättras. Nya funktionsblandade stadsdelar ska växa fram, med en mångfald av upplåtelseformer.

För att mota och hantera bostadskrisen är det fullständigt nödvändigt att vi vänder på alla stenar och prövar nya platser för utveckling av den moderna och hållbara storstaden. Den hållbara staden är en tät stad, en fortsättning på kvartersstaden, urbana grönstråk och ökad tillgänglighet till kvalitativa grönområden. Därför måste vi planlägga större delar av den attraktiva mark som finns, inte minst i den centrala stadens utvidgning.

Någon inbyggd konflikt mellan en växande stad och bevarade eller förfinade natur- och rekreationsvärden behöver inte alls målas upp. Att kombinera ny bebyggelse med parker gjordes redan på 1800-talet. Förutom viktiga bostäder så innebär intentionerna i motionen att Liljeholmen kan kopplas ihop med Hammarby Sjöstad, vilket skulle skapa en ny krans med kopplingar i innerstaden. Fler bostäder ökar också tryggheten. En väsentlig och positiv del i förslaget är att skapa ett nytt strandstråk och öka tillgängligheten till Årsta skog. Det kan också finnas möjlighet till fler kajplatser.

Precis som stadsledningskontoret skriver så skulle förslaget i sedvanlig ordning utredas i en planprocess. Där skulle självklart viktiga frågor kring de rekreativa, biologiska och kulturhistoriska värdena ingå. Stadsledningskontoret påpekar, vilket är glädjande, att all tillgänglig mark bör vägas in i bedömningen av var nya bostäder ska byggas samt att en hög byggtakt ska kombineras med att viktiga naturvärden bevaras. Vår motion är ett förslag på precis detta.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 16 maj 2018

På kommunstyrelsens vägnar:
KARIN WANNGÅRD

Jan Valeskog

Ulrika Gunnarsson

Reservation anfördes av Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson, Cecilia Brinck, Dennis Wedin och Johanna Sjö (alla M) med hänvisning till Moderaternas reservation i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Joakim Larsson (M) anser att omkring 10 000 bostäder per år behöver byggas för att möta befolkningstillväxten. Motionären anser att staden måste planlägga större delen av den attraktiva mark som finns, inte minst i den centrala stadens utvidgning. Motionären anser vidare att tusentals bostäder stoppas och försenas genom exempelvis inrättandet av naturreservat.

Bebyggelse i och i anslutning till Årsta skog skulle enligt motionären innebära att Liljeholmen kopplas samman med Sjöstaden, en ny krans med kopplingar till innerstaden bildas, möjligheter till nytt strandstråk och fler kajplatser, samt en ökad trygghet.

Motionären föreslår att kommunfullmäktige ger stadsbyggnadsnämnden i uppdrag att påbörja planeringen för omkring 5 000 nya bostäder i och i anslutning till Årsta skog, samt att kommunfullmäktige beslutar att hemställa till regeringen att kommuner själva ska ges full rätt att upphäva naturreservat genom beslut i kommunfullmäktige.

Beredning

Ärendet har remitterats till Stadsledningskontoret, Exploateringsnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Stadsbyggnadsnämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd samt Stockholms Handelskammare.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 31 oktober 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Enligt kommunfullmäktiges budget är det långsiktiga målet att 140 000 bostäder ska byggas mellan 2010 och 2030. Mellan 2014 och 2020 ska 40 000 bostäder byggas. Dessa mål innebär en historiskt sett mycket hög byggtakt, samtidigt som viktiga naturvärden ska bevaras.

Stadsledningskontoret konstaterar att målen för bostadsbyggandet är höga, och att all tillgänglig mark bör vägas in i bedömningen av var de nya bostäderna ska byggas. Stadsledningskontoret förutsätter att eventuell förtätning i och i anslutning till Årstaskogen utreds inom stadens ordinarie plan- och budgetprocesser.

Stadsledningskontoret kan dock konstatera att vissa avgörande restriktioner vad gäller bebyggelse i Årstaskogen finns. Exempelvis är bebyggelse längs vattnet inte möjligt, då strandskyddet sträcker sig 100 meter från strandkanten för nya detaljplaner. Bebyggelse försvåras också av de topologiska förhållandena, med stora höjdskillnader.

Stadsledningskontoret konstaterar vidare att arbete för att inrätta naturreservat i Årstaskogen pågår. Exploateringsnämnden fick i kommunfullmäktiges budget 2012 i uppdrag att i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden bilda naturreservat av Årsta skog och Årsta holmar. År 2014 var ett förslag till naturreservat för Årsta skog och Årsta holmar på samråd där en reservatsgräns föreslogs.

Vad gäller motionärens förslag om hemställan till regeringen att kommuner själva ska ges full rätt att upphäva naturreservat så konstateras i miljö- och hälsoskyddsnämndens tjänsteutlåtande att möjligheten redan finns i gällande lagstiftning. Enligt miljöbalken 7 kap. 7 § får ett beslut om inrättande av naturreservat helt eller delvis upphävas av kommun eller länsstyrelse, beroende på vilken instans som inrättat reservatet, men dock endast om det finns synnerliga skäl.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 20 oktober 2016 följande.

1. Exploateringsnämnden besvarar motionen i enlighet med utlåtandet.
2. Exploateringsnämnden beslutar om omedelbar justering.

Reservation anfördes av Joakim Larsson m.fl. (M), *bilaga 1*.

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande daterat den 25 augusti 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Bostadsbristen är idag ett stort bekymmer för hela Stockholmsregionen. Invånarantalet i regionen förväntas öka med 400 000 personer till 2030 vilket visar på att staden och övriga aktörer i regionen fortsättningsvis måste ha en hög målsättning när det kommer till bostadsbyggande. För att upprätthålla ett högt bostadsbyggande måste alla potentiella platser där bostadsbebyggelse kan ske prövas, däribland vissa park- och naturområden.

För Årsta skog bedömer exploateringskontoret att en exploatering om 5000 bostäder är orealistiskt på grund av de stora höjdskillnader som finns och på grund av strandskyddet som vid nya detaljplaner sträcker sig 100 meter från strandkanten. Kontoret anser dock att det kan vara möjligt med bebyggelse i och i anslutning till Årsta skog om bebyggelsen placeras utanför strandskydds-zonen och med hänsyn till de topografiska förutsättningarna. En sådan utveckling bör i så fall genomföras med

hänsyn till de rekreativa, biologiska och kulturhistoriska värdena som beskrivs i underlagen till samrådsförslaget för naturreservatet. Storlek på eventuell exploatering får utredas i kommande planeringsarbete.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 25 oktober 2016 följande.

1. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation anfördes av Lars Jilmstad m.fl. (M), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande anfördes av Katarina Luhr m.fl. (MP) och Maria Östberg Svanelind m.fl. (S), *bilaga 1*.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 10 oktober 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Pågående planering för ny bebyggelse i och kring Årstaskogen

Inom staden pågår en utredning hur bostäder kan byggas i och i anslutning till Årstaskogen samtidigt som Årstaskogen kan säkerställas som naturreservat. Bostadsbehovet är som motionären påpekar mycket stort på samma gång som det är viktigt att staden planeras och byggs på ett hållbart och robust sätt, bl a att ekosystemtjänster tas tillvara. Förvaltningen föreslår att en områdesstudie genomförs för området i och kring Årstaskogen där de rekreativa och biologiska frågorna kompletteras med övriga planeringsfrågor för en framtida stadsstruktur. Utifrån en sådan fördjupningsstudie kan en avvägning göras mellan intressen såsom behovet av bostäder och rekreation samt natur. Förvaltningen anser att det bör vara möjligt att tillskapa ytterligare bostäder i området kring Årstaskogen. Däremot är det svårt att utan en fördjupad analys bedöma antalet bostäder som är lämpligt utöver de cirka 10000 som idag ligger i planeringen för området runt Årstaskogen, från Hammarby Sjöstad över Gullmarsplan/Skanstull till södra Liljeholmen.

Kommuners rätt att själva upphäva naturreservat

Vad gäller hemställan till regeringen att kommuner själva ska ges full rätt att upphäva naturreservat så finns den möjligheten i gällande lagstiftning. Enligt miljöbalken 7 kap. 7 § får ett beslut om inrättande av naturreservat helt eller delvis upphävas av kommun eller länsstyrelse, beroende på vilken instans som inrättat reservatet, men dock endast om det finns synnerliga skäl. Enligt Naturvårdsverkets allmänna råd bör

upphävande av naturreservat endast komma i fråga i undantagsfall. Synnerliga skäl kan vara att reservatet inte längre har kvar och rimligen inte kan återfå de värden som det avsåg att bevara.

I förarbetena till miljöbalken (prop. 1997/98:45, del 2 s. 75) anges bland annat att avsikten med ett beslut om inrättande av naturreservat ska vara att skapa ett definitivt skydd. Endast undantagsvis ska avsteg från skyddet kunna göras. Normalt ska undantag inte tillåtas för exploateringsföretag. Lagstiftningen på området är således mycket restriktiv. Ett beslut av en kommun om upphävande av delar eller ett helt naturreservat kan överklagas hos länsstyrelsen och länsstyrelsens beslut kan överklagas hos regeringen. Det är den instansordning som gäller idag och enligt förvaltningen bör den även gälla i fortsättningen.

Syftet bakom bestämmelserna om naturreservat är just att skydda utvalda områden från framtida exploatering. Samtliga naturreservat inom Stockholms stad har beslutats av kommunfullmäktige ofta med bred majoritet. Det har därvid varit helt klart att inrättandet av ett naturreservat innebär ett mycket långsiktigt åtagande som inte utan synnerligen starka skäl kan ändras. En förändring av lagstiftningen så att det långsiktiga skyddet lättare kan upphävas skulle minska själva grundfunktionen av att skydda områden från framtida exploatering.

Man kan diskutera huruvida naturreservat inrättas med tillräcklig omsorg och långsiktiga överväganden. Därvid skulle det kunna göras gällande att en knapp majoritet i kommunfullmäktige under en mandatperiod kan för lång tid hindra exploatering av ett område och därvid beröva framtida majoriteter i kommunfullmäktige möjlighet att fritt planera stadens fortsatta utveckling. Mot detta bör erinras om att även det motsatta gäller, dvs en liten majoritet som beslutar om en exploatering av ett område avhänder framtida majoriteter möjligheten att bevara ett skyddsvärt område.

Det finns under sådana förhållanden enligt miljöförvaltningens mening inte anledning att ändra lagstiftningen i den riktning som motionären föreslår. Om man från politiskt håll anser att naturreservat inrättas alltför lättvindigt bör man snarare införa regler som kräver att en bred majoritet i kommunfullmäktige ställer sig bakom ett beslut om naturreservat. Därvid ligger det närmare tillhands att överväga att införa ett krav på någon form av kvalificerad majoritet för sådana beslut.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 24 november 2016 följande.

1. Stadsbyggnadsnämnden beslutar att överlämna kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.
2. Stadsbyggnadsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation anfördes av Kristina Lutz m.fl. (M), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av Erik Slottnér (KD), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande anfördes av Björn Ljung m.fl. (L), *bilaga 1*.

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 7 november 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Kommunfullmäktige gav i samband med budgeten för 2011 exploateringsnämnden i uppdrag att i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden utreda naturreservat i Årstaskogen. 2014 beslutade nämnderna att skicka ett förslag till bildande av naturreservat för Årsta skog och Årsta holmar på remiss.

Översiktsplaneringen och områdesplaneringen, till exempel i form av rapporten Bostadspotential Stockholm, har visat att stadens behov av såväl nya bostäder som andra mer ytkrävande samhällsfunktioner kan tillgodoses utanför de större natur- och friluftsområdena, ofta i mer kollektivtrafiknära lägen. Samtidigt har områdesplaneringen identifierat att gränsen mellan grönområden och befintliga stadsdelar ibland är odefinierad och otillgänglig, till exempel genom att bebyggelsen vänder baksidan mot grönområdet. Det kan då finnas anledning till att utveckla mötet mellan det bebyggda och det gröna på olika sätt. Det kan till exempel handla om att på olika sätt aktivera gränsen mellan bostadsområden och grönområden, med exempelvis nya parker, idrottsytor och bebyggelse.

Inom 100 meter från stranden, d.v.s. i stora delar av Årstaskogen, återinträder strandskyddet vid planändring. För att kunna upphäva strandskyddet i en ny plan behövs särskilda skäl enligt miljöbalken. Stadsbyggnadskontoret bedömer att några sådana skäl för bostäder inte föreligger.

Intill Årstaskogen, bland annat i Årstadal, Söderstaden och Hammarby sjöstad, byggs täta stadsdelar med begränsade parkytor. Även Årsta kommer att förtätas till viss del. Kontoret bedömer därför att stora delar av Årstaskogen kommer få en allt större betydelse som rekreationsområde för invånarna i närområdet. Gränssonen behöver dock ses över, för att skapa ett attraktivt och tillgängligt möte mellan stad och natur. Det kan till exempel ske genom nya målpunkter, gång- och cykelvägar och bostäder som vänder framsidan mot naturen.

Kontoret anser att det kan vara möjligt med bebyggelse i anslutning till Årstaskogen. En sådan utveckling bör i så fall genomföras med hänsyn till de rekreativa, biologiska och kulturhistoriska värdena som beskrivs i underlagen till samrådsförslaget för naturreservatet.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 20 oktober 2016 följande.

1. Förvaltningens tjänsteutlåtande åberopas som svar på remissen.
2. Nämnden avstyrker motionen.

Reservation anfördes av Gustav Johansson m.fl. (M), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande anfördes av Peter Backlund (L), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande anfördes av Christina Peterson (C), som instämde i det särskilda uttalandet från Peter Backlund (L).

Ersättaryttrande anfördes av Claes Karlsson (KD), som instämde i förslag och reservation från Gustav Johansson m.fl. (M).

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 8 augusti 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positivt till att ha en hög utbyggnadstakt av bostäder i form av förtätning av stadens centrala delar. Förvaltningen ställer sig dock tveksam till en exploatering av Årsta skog och anser att naturområdet och det framtida naturreservatet bör bevaras relativt orört. Förvaltningen anser däremot att det borde finnas goda möjligheter till bebyggelseförtätning stadsdelen Årsta i nära anslutning till Årsta skog. Delar av Årsta är idag relativt glesbebyggda och förutom den exploatering som pågår i området bör ytterligare lämpliga platser för bostäder kunna identifieras och planläggas. Om ett bevarande av den stadskaraktär som finns i Årsta idag är att önska med ett kuperat landskap med fina berghällar, bör dock en förtätning göras med viss försiktighet.

Förvaltningen anser även att de spridningszoner som finns ut från Årstaskogen kring de omkringliggande små naturkilar som finns i Årsta ska tas i beaktan vid ett planeringsarbete för en förtätning. Då avskärmningar av naturområdena med bostäder kan förstöra de spridningskoridorer som finns idag. En allt för hög förtätning kring Årsta skog är därför också olämplig.

Stockholms Handelskammare

Stockholms Handelskammares yttrande daterat den 31 oktober 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholms Handelskammare tillstyrker motionen i sin helhet.

De senaste 20 åren har vi haft en orimlig utveckling i regionen där fem gånger så mycket mark har använts till naturreservat än vad som har planlagts för bostadsbyggande. Stockholmsregionen växer sedan ett decennium tillbaka med ca

35 000 personer varje år. Prognoserna för de kommande åren visar tydligt att befolkningen kommer att öka med ytterligare tilltagen styrka. Det vi därmed med säkerhet kan veta är att mer mark kommer att behöva ianspråkta för nya bostäder. Att i ett sådant läge inrätta nya naturreservat på kollektivtrafikhärla platser är mycket problematiskt, då det i princip lägger en död hand över stora markområden för överskådlig framtid. Det ska inte vara möjligt att göra den typen av prioriteringar i en tid med skriande bostadsbrist.

Stadsbyggnadsnämnden bör påbörja planeringen för nya bostäder i Årstaskog. Här finns det både plats för nya bostäder och för grönytor som kan användas för rekreation.

Reservationer m.m.

Exploateringsnämnden

Reservation anfördes av Joakim Larsson (M) enligt följande.

Att nämnden beslutar att tillstyrka motionen samt att därutöver anföras:

Sverige, och Stockholm, har en akut bostadsbrist. Boverkets prognoser är att 700 000 nya bostäder behöver byggas i Sverige under en tioårsperiod. Fram till år 2030 kommer stadens befolkning att öka med drygt 200 000 personer. I oktober 2015 gick Stockholm om Oslo som Europas snabbast växande huvudstad, år 2020 beräknas över en miljon människor bo i Stockholms stad. Därför är det viktigt att arbeta fram mer planlagd mark för bostäder och allt annat som en fungerande storstad behöver. Men också att i det sammanhanget planera för ett attraktivt, hållbart och välfungerande stadsrum, där redan befintliga stadsdelar får växa samman. Staden ska byggas tätare och det som redan är byggt ska förbättras. Nya funktionsblandade stadsdelar ska växa fram, med en mångfald av upplåtelseformer.

Det är en stor utmaning som staden har framför sig. För att mota bostadskrisen måste vi vända på alla stenar och pröva nya platser för utveckling av den moderna och hållbara storstaden. Den hållbara staden är en tät stad, en fortsättning på kvartersstaden, urbana grönstråk och ökad tillgänglighet till kvalitativa grönområden. Därför måste vi planlägga större delar av den attraktiva mark som finns, inte minst i den centrala stadens utvidgning.

Någon inbyggd konflikt mellan en växande stad och bevarade eller förfinade natur- och rekreationsvärden behöver dock inte finnas. Att kombinera ny bebyggelse med parker gjordes redan på 1800-talet. Förutom viktiga bostäder så innebär intentionerna i motionen att Liljeholmen kan kopplas ihop med Sjöstaden, vilket skulle skapa en ny krans med kopplingar i innerstaden. Fler bostäder ökar också tryggheten. En väsentlig och positiv del i förslaget är att skapa ett nytt strandstråk och öka tillgängligheten till Årsta skog. Det kan också finnas möjlighet till fler kajplatser.

Det är därför glädjande att exploateringskontoret anser att det kan vara möjligt med bebyggelse i och i anslutning till Årsta skog, även om kontoret är något tveksamma till omfattningen med hänvisning till ett antal utmaningar med bland annat rådande strandskyddsregler. I sedvanlig ordning skulle detta, liksom annat, utredas i en planprocess. Där skulle självklart viktiga frågor kring de rekreativa, biologiska och kulturhistoriska värdena ingå.

Avslutningsvis är det beklagligt att kontoret inte på ett enda ställe bemöter motionens andra del, nämligen yrkande om att kommunfullmäktige hemställer till regeringen att kommuner själva ska ges full rätt att upphäva naturreservat genom

beslut i kommunfullmäktige. Det hade varit önskvärt med ett yttrande från kontoret även i denna del.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Reservation anfördes av Lars Jilmstad m.fl. (M) enligt följande.

Att nämnden beslutar att tillstyrka motionen samt att därutöver anför följande:

Sverige, och Stockholm, har en akut bostadsbrist. Boverkets prognoser är att 700 000 nya bostäder behöver byggas i Sverige under en tioårsperiod. Fram till år 2030 kommer stadens befolkning att öka med drygt 200 000 personer. I oktober 2015 gick Stockholm om Oslo som Europas snabbast växande huvudstad, år 2020 beräknas över en miljon människor bo i Stockholms stad. Därför är det viktigt att arbeta fram mer planlagd mark för bostäder och allt annat som en fungerande storstad behöver. Men också att i det sammanhanget planera för ett attraktivt, hållbart och välfungerande stadsrum, där redan befintliga stadsdelar får växa samman. Staden ska byggas tätare och det som redan är byggt ska förbättras. Nya funktionsblandade stadsdelar ska växa fram, med en mångfald av upplåtelseformer.

Det är en stor utmaning som staden har framför sig. För att mota bostadskrisen måste vi vända på alla stenar och pröva nya platser för utveckling av den moderna och hållbara storstaden. Den hållbara staden är en tät stad, en fortsättning på kvartersstaden, urbana grönstråk och ökad tillgänglighet till kvalitativa grönområden. Därför måste vi planlägga större delar av den attraktiva mark som finns, inte minst i den centrala stadens utvidgning.

Någon inbyggd konflikt mellan en växande stad och bevarade eller förfinade natur- och rekreationsvärden behöver dock inte finnas. Att kombinera ny bebyggelse med parker gjordes redan på 1800-talet. Förutom viktiga bostäder så innebär intentionerna i motionen att Liljeholmen kan kopplas ihop med Sjöstaden, vilket skulle skapa en ny krans med kopplingar i innerstaden. Fler bostäder ökar också tryggheten. En väsentlig och positiv del i förslaget är att skapa ett nytt strandstråk och öka tillgängligheten till Årsta skog. Det kan också finnas möjlighet till fler kajplatser.

Det är därför glädjande att miljöförvaltningen anser att det kan vara möjligt med bebyggelse i anslutning till Årsta skog, även om kontoret är något tveksamma till omfattningen med hänvisning till ett antal utmaningar med bland annat rådande strandskyddsregler. I sedvanlig ordning skulle detta, liksom annat, utredas i en planprocess. Där skulle självklart viktiga frågor kring de rekreativa, biologiska och kulturhistoriska värdena ingå.

Avslutningsvis konstaterar vi att förvaltningens skrivning kring kommuners möjligheter att upphäva inrättade naturreservat just understryker problematiken som motionen vill framhålla. Rent krasst har kommuner enligt gällande lagstiftning möjlighet att upphäva naturreservat. Men lagstiftningen är utformad på så sätt att det

krävs ”synnerliga skäl”. Detta innebär i praktiken att motsvarande värden ska ersätta ett upphävt naturreservat på annan plats, vilket gör det omöjligt för kommunen att de facto få ett upphävandebeslut godkänt hos länsstyrelse/regering i det fall beslutet överklagas.

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) och Maria Östberg Svanelind m.fl. (S) enligt följande.

Vi är övertygade om att Stockholm kan utvecklas och förtätas samtidigt som staden behåller sin unika karaktär med en blandning av bebyggelse och gröna och blåa miljöer. Tillgång på grönområden, vatten och frisk luft är förutsättningar för en hållbar stad.

Olika intressen kommer alltid behöva vägas mot varandra i utvecklingen av den gröna och täta staden. Därför ska stadsplaneringen utgå från kunskaper om grönstrukturens karaktär, funktioner och betydelse för stockholmarna. För att säkerställa en robust grönstruktur krävs också att vi långsiktigt planerar och skyddar värdefulla naturområden och säkerställer viktiga ekologiska spridningssamband för att undvika habitat- och artförlust.

Årstaskogen är en unik stadsnära skog med stort rekreativt värde för boende i området, ett rekreativvärde som även ökar då man planerar för ytterligare 10 000 bostäder i närområdet. Då Årstaskogen även har en viktig funktion som ekologisk spridningskorridor är det viktigt att både rekreativa och ekologiska värden i skogen får ett varaktigt skydd och att skogens funktion som spridningsväg skyddas genom ett reservatsinrättande.

Stadsbyggnadsnämnden

Reservation anfördes av Kristina Lutz m.fl. (M) enligt följande.

Att stadsbyggnadsnämnden beslutar att tillstyrka motionen, samt att därutöver anför följande:

Sverige, och Stockholm, har en akut bostadsbrist. Boverkets prognoser är att 700 000 nya bostäder behöver byggas i Sverige under en tioårsperiod. Fram till år 2030 kommer stadens befolkning att öka med drygt 200 000 personer. I oktober 2015 gick Stockholm om Oslo som Europas snabbast växande huvudstad, år 2020 beräknas över en miljon människor bo i Stockholms stad. Därför är det viktigt att arbeta fram mer planlagd mark för bostäder och allt annat som en fungerande storstad behöver. Men också att i det sammanhanget planera för ett attraktivt, hållbart och välfungerande stadsrum, där redan befintliga stadsdelar får växa samman. Staden ska byggas tätare och det som redan är byggt ska förbättras. Nya funktionsblandade stadsdelar ska växa fram, med en mångfald av upplåtelseformer.

Det är en stor utmaning som staden har framför sig. För att mota bostadskrisen måste vi vända på alla stenar och pröva nya platser för utveckling av den moderna och hållbara storstaden. Den hållbara staden är en tät stad, en fortsättning på kvartersstaden, urbana grönstråk och ökad tillgänglighet till kvalitativa grönområden. Därför måste vi planlägga större delar av den attraktiva mark som finns, inte minst i den centrala stadens utvidgning.

Någon inbyggd konflikt mellan en växande stad och bevarade eller förfinade natur- och rekreationsvärden behöver dock inte finnas. Att kombinera ny bebyggelse med parker gjordes redan på 1800-talet. Förutom viktiga bostäder så innebär intentionerna i motionen att Liljeholmen kan kopplas ihop med Sjöstaden, vilket skulle skapa en ny krans med kopplingar i innerstaden. Fler bostäder ökar också tryggheten. En väsentlig och positiv del i förslaget är att skapa ett nytt strandstråk och öka tillgängligheten till Årsta skog. Det kan också finnas möjlighet till fler kajplatser.

Vi instämmer i kontorets synpunkter om att stadens områdesplanering i mångt och mycket identifierat att gränsen mellan grönområden och befintliga stadsdelar kan vara odefinierad och otillgänglig, till exempel genom att bebyggelsen vänder baksidan mot grönområdet. Det kan då finnas anledning till att utveckla mötet mellan det bebyggda och det gröna på olika sätt. Det kan till exempel handla om att på olika sätt aktivera gränsen mellan bostadsområden och grönområden, med exempelvis nya parker, idrottsytor och bebyggelse. I sedvanlig ordning skulle detta, liksom annat, utredas i en planprocess. Där skulle självklart viktiga frågor kring de rekreativa, biologiska och kulturhistoriska värdena ingå.

Avslutningsvis är det beklagligt att kontoret inte på ett enda ställe bemöter motionens andra del, nämligen yrkande om att kommunfullmäktige hemställer till regeringen att kommuner själva ska ges full rätt att upphäva naturreservat genom beslut i kommunfullmäktige. Det hade varit önskvärt med ett yttrande från kontoret även i denna del.

Reservation anfördes av Erik Slottner (KD) enligt följande.

1. Stadsbyggnadsnämnden beslutar att delvis tillstyrka motionen.
2. Stadsbyggnadsnämnden beslutar att därutöver anföra:

Området i och omkring Årsta skog har stora förutsättningar att utvecklas med bostäder. Genom en bostadsexploatering skulle grönområdet bli både tryggare och mer tillgängligt. Vidare skulle ett tydligt och tryggt samband kunna skapas mellan Hammarby Sjöstad och Liljeholmskajen. Det är beklagligt att majoriteten vill förlägga hela området med ett bebyggelseförbud genom att inrätta ett naturreservat på platsen. Därmed går vi miste om möjligheten att implementera Promenadstaden i denna mycket innerstadsnära del av Stockholm. Förslag har inkommit som visar på hur en exploatering skulle kunna skapa mycket attraktiva promenadstråk längs vattnet med fantastiska utsikter. Att inte undersöka dessa möjligheter närmare vore ett stort

misstag. Exakt hur många bostäder det rör sig om är dock för tidigt att säga utan måste först utredas. Vi är inte heller beredda att låta kommunen på egen hand kunna upphäva naturreservat. Därför föreslår Kristdemokraterna att motionen delvis tillstyrks.

Särskilt uttalande lämnas av Björn Ljung (L) enligt följande:

Vi delar inte motionärens idé om att Årstaskogen ska bebyggas. I ett storstadsområde med begränsade möjligheter till skogsvistelse, fyller den stadsnära skogen en viktig funktion för rekreation. Liberalerna har också vad gäller Årstaskogen varit positiva till att omvandla området till naturreservat för att värna de kvaliteter denna skog har.

I Årsta byggs de närmaste åren väldigt många bostäder så att befolkningen om mindre än 15 år fördubblas. Att i det läget även bebygga Årstaskogen är en idé som vi motsätter oss. Årstaskogen bli snarare, liksom våra parker, än mer viktiga i en framtid för rekreation och vila.

Vi är dock positiva till att ytterligare förtäta Årsta och också i de områden som ligger i anslutning till det kommande naturreservatet.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Gustav Johansson m.fl. (M) enligt följande.

1. Att tillstyrka motionen.
2. Att därutöver anföra:

Sverige, och Stockholm, har en akut bostadsbrist. Boverkets prognoser är att 700 000 nya bostäder behöver byggas i Sverige under en tioårsperiod. Fram till år 2030 kommer stadens befolkning att öka med drygt 200 000 personer. I oktober 2015 gick Stockholm om Oslo som Europas snabbast växande huvudstad, år 2020 beräknas över en miljon människor bo i Stockholms stad. Därför är det viktigt att arbeta fram mer planlagd mark för bostäder och allt annat som en fungerande storstad behöver. Men också att i det sammanhanget planera för ett attraktivt, hållbart och välfungerande stadsrum, där redan befintliga stadsdelar får växa samman. Staden ska byggas tätare och det som redan är byggt ska förbättras. Nya funktionsblandade stadsdelar ska växa fram, med en mångfald av upplåtelseformer.

Det är en stor utmaning som staden har framför sig. För att mota bostadskrisen måste vi vända på alla stenar och pröva nya platser för utveckling av den moderna och hållbara storstaden. Den hållbara staden är en tät stad, en fortsättning på kvartersstaden, urbana grönstråk och ökad tillgänglighet till kvalitativa grönområden. Därför måste vi planlägga större delar av den attraktiva mark som finns, inte minst i den centrala stadens utvidgning.

Någon inbyggd konflikt mellan en växande stad och bevarade eller förfinade natur- och rekreationsvärden behöver dock inte finnas. Att kombinera ny bebyggelse med

parker gjordes redan på 1800-talet. Förutom viktiga bostäder så innebär intentionerna i motionen att Liljeholmen kan kopplas ihop med Sjöstaden, vilket skulle skapa en ny krans med kopplingar i innerstaden. Fler bostäder ökar också tryggheten. En väsentlig och positiv del i förslaget är att skapa ett nytt strandstråk och öka tillgängligheten till Årsta skog. Det kan också finnas möjlighet till fler kajplatser.

Det är därför glädjande att exploateringskontoret anser att det kan vara möjligt med bebyggelse i och i anslutning till Årsta skog, även om kontoret är något tveksamma till omfattningen med hänvisning till ett antal utmaningar med bland annat rådande strandskyddsregler. I sedvanlig ordning skulle detta, liksom annat, utredas i en planprocess. Där skulle självklart viktiga frågor kring de rekreativa, biologiska och kulturhistoriska värdena ingå.

Särskilt uttalande gjordes av Peter Backlund (L) enligt följande.

Vi delar inte motionärens idé om att Årstaskogen ska bebyggas. I ett storstadsområde med begränsade möjligheter till skogsvistelse, fyller den stadsnära skogen en viktig funktion för rekreation. Liberalerna har också vad gäller Årstaskogen varit positiva till att omvandla området till naturreservat för att värna de kvaliteter denna skog har.

I vår stadsdel och särskilt i Årsta, byggs de närmaste åren väldigt många bostäder så att befolkningen om mindre än 15 år fördubblas. Att i det läget även bygga Årstaskogen är en idé som vi motsätter oss. Årstaskogen bli snarare, liksom våra parker, än mer viktiga i en framtid för rekreation och vila.

Vi är dock positiva till att ytterligare förtäta Årsta och också i de områden som ligger i anslutning till det kommande naturreservatet.